

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De personis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Acolytis. Tit. 11

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62002)

cap. 2. sect. 3. de remed. supernatur. divin. seu Ecclesiast. vers. quartum est Exorcismus. Nec cum per modum obsecrationis abjurent, ut aliquid ab eo discant aut accipiant. Est enim hoc mortale peccatum; ut post S. Thom. 2. 2. quest. 90. art. 3. S. Antonin. part. 2. tit. 12. cap. 1. §. 5. Suarez. tom. 2. de Relig. tract. 4. lib. 4. de abjurat. Nam daemon ut hostis, per modum imperii, coactionis & expulsionis persequendus, ut ex Tertull. & S. Augustino tradit Layman. in Sum. Theol. Moral. lib. 5. tract. 9. cap. 14. num. 7.

Erant, & adhuc sunt, etiam apud Ethnicos, qui pellerem demonia, & morbos incantationibus se curare profitebantur; verum hoc vel ex impio Demonum consortio & consensu, vel simulate contingebat, vel cultu idololatriæ dæmoni tanquam Deo exhibito nefandissimo.

TITULUS XI.

De Acolytis.

SUMMARIA.

1. Acolytus an Exorcista major.	5. Acolyti Officium quod.
2. Unde dictus.	6. Est major Lectore.
3. Quis.	7. Cur.
4. Acolytatus Materia & Forma quæ.	8. Quæ in eo desideratur ætas.
	9. Ordinum minorum parvus hodie usus.

Exorcista inferior est Acolyto; licet majorem videatur habere potestatem; Quia Acolytus circa ministerium altaris exercet officium suum, ad quod Exorcista nondum pervenit. can. 1. dist. 33.

Acolytus enim post Subdiaconum ministrat; Dicitur *2. Reg. 2. 28.*

Orvinus
Personis
nes Ecclesiæ

32

ἀκολουθεῖν, quod est, *sequi*. Unde Latine *Sequens* posset intelligi; vel aliter *Ceroferarius*, eo quod ipsius sit ferre candelabrum cum cereo quem etiam ipse accendit; *can. Cleros. §. Acolyti. dist. 21.*

3 Sunt ergo *Acoluti* qui faculas & lumen deferunt in Ecclesia, dum sacra peragenda sunt mysteria, vel legendum Evangelium: *can. peractis. dist. 25. can. Acolytis. dist. 23.* non quidem ad effugandas tenebras vel ad Solem lucentem illustrandum, sed ut hoc luminis corporalis simbolo, significant lumen illud aeternum, eum, inquam, qui venit ut de lumine perhiberet testimonium, *D. Joan. in Evang. cap. 1.* qui lux ipse est, & qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, cujus veritatem didicit Ecclesia Catholica. *Petr. Gregor. in tagm. jur. univ. lib. 16. cap. 6. num. 1.*

4 De materia *Acolytatus*, ut & de forma, utraque quidem antiquam habemus varietatem antiquam.

Illam esse duplicem, & utramque, quantum ex antiquis Ecclesie constare potest monumentis, ex a quo esse antiquam dicimus, *cum Morino de Sacris Ordinatis. part. 3. exerc. 13. cap. 1.*

Una est Ceroferarium cum cereo traditio; Altera Urceoli vacui. In eo conveniunt omnes rituales antiqui & recentiores cum Concilio Carthagenensi IV. cap. 6. de quo in d. *can. Acolutus. dist. 23.* & antiquis finis Officiorum Authoribus. Sed materiam illam Carthagenense Concilium, omnesque Rituales antiqui, tradi volunt ab Archidiacono Romano ordo materiam illam tradere vult Archidiaconum, promotione vero Episcopum formam. Bellovacenses Codices, & Corbejensis, tribuunt utrumque Archidiacono.

Sed in prioris partis traditione tantum pronuntiatur forma, & Archidiacono, non Episcopo. Benedictio tamen sive oratio super Acolytum à solo funditur Episcopo; in quo conveniunt Rituales omnes. teste *Morino d. loco num. 8.*

Varietas in conjunctione forme cum Materia non est minor. Pontificale Romanum vult, Episcopum dicere, cum dat ordinandis Ceroferarium; *Accipite Ceroferarium, cum cereo, & sciatis vos ad accendendum Ecclesie luminaria mancipari, in nomine Domini. Amen.* Cum vero Urceolum; *Accipite urceolum ad suggerendum vinum & aquam in Ecclesia.*

charissimam sanguinis Christi, in nomine Domini. Amen. Verba eadem referunt antiquus Constantini Abbatis Codex, Ordo Romanus editus, huc tamen verbis omissis; *In nomine Domini, Amen.* Sed dictum Concilium Carthagense IV. omnesque Rituales antiquissimi, illam formam omittunt prorsus, cum tamen materiae commemorent partem utramque.

Corbejenfis tamen Codex antiquus, & Bellovacenses duo, hanc, cum datur Cereforarius, formam exhibent pronuntiatam ab Archidiacono; *Accipite hoc gestatorium luminis, ut per illud valeatis Adversariorum tenebras effugere, & verissimum lumen, quod illuminat omnem hominem venientem in mundum, fideliter invenire.* Cum vero datur urceolus, nihil prorsus dicunt. Sed quis eam pronuntiet, Episcopus an Archidiaconus, dubium relinquunt. Pro provinciis variatum. Nunc sit uniformiter. *Morin. d. loco num. 9.*

Officium ergo & munus Acoluti est, candelabra & luminaria ad Altare, quando legendum est Evangelium, aut offerendum Sacrificium, ad latitiae demonstrandum signum deferre, urceolos ad aram deponere, ac necessaria pro Eucharistiae ministerio Archidiaconis preparare. *can. 1. dist. 25. can. 1. §. de servientes. dist. 33. S. Thom. in 4. dist. 24. qu. 2. art. 3. ad 6. Cuperus in repet. can. oportebat. dist. 79. in tit. de Acolutis. Barbosa. lib. 1. jur. Eccles. univ. cap. 38. num. 11.*

Prius instrui debet, qualiter in officio se habere debeat, & tunc accipere Cereforarium, id est, candelabrum cum cerco, ut sciat se ad accendenda Ecclesiae lumina, dum legitur Evangelium, mancipari. *Trat. de vero & perfetto Clerico. lib. 1. cap. 19. num. 50. Roderic. à Cunha in comment. ad can. Acolytus. dist. 23. num. 3.*

Hujus Ordo Lectoris ordine est major; Quia huic non licet sacra contingere in Sacratio; isti licet. *can. non liceat cuilibet. can. 2. seqq. dist. 23.*

Unde & nomen ἀκόλυτος, id est, non impediens; Is enim, cum in eorum, qui sacramenta praestant majora, numerum, non sit receptus, tamen non est impeditus, quin cum illis faciendis sacris interesse possit. Sic enim Graeci dicunt ἀκόλυτον ἐξοδόν, ut *Lucian. in Timone.* & *Herodianus*

Yy

Orvinus
Personis
nes; Ecclesias

IV
32

dianusin 2. παρὰ τῆς ἐκείνου αἰσῆς καὶ ἀπόλυτος, ingressus liber, ut nec accessu prohibeatur.

De Acolyto Niceforo mentionem facit D. Cyprianus. lib. 2. Epistol. 8.

De atate ad Acolytatus Ordinem requisita non constat inter Doctores: Glossa in Clement. generalem. de atate. & qualiter ordin. dicitur hoc, & aliis minoribus, sufficere septennium; & servari hoc dicunt Zabarel. ibid. num. 7. Mandos. de minori atate; cap. 4. num. 12. Ugolin. de Offic. Episc. cap. 26. §. 2. num. 2. Bonacin. de Sacrament. disp. 8. quæst. un. punct. 5. num. 12. In Acolyto tamen duodecennium requiritur Glossa in sum. 77. dist. Et Imola; in d. Clem. generalem. num. 18. in sum. verb. Ordines. num. 1. Marcel. Vulpe in fori Eccles. praxi. cap. 3. num. 4. Valasc. in alleg. jur. tom. 1. alleg. 9. num. 1. & quidem expletum Monet. de distribut. quotidian. part. 2. qu. 19. Sufficere duodecennium vel decimum quartum, putat Rebuffus in sua praxi rubr. de Clericis ad Ordines sacros male promotis. gloss. 2. num. 1. Exigi decimum quartum, cum Sot. in 4. dist. 25. qu. 1. art. 2. vers. autem. Majol. de irregular. lib. 1. cap. 30. num. 8. Campan. in divers. Jur. Canon. rubr. 7. cap. 2. num. 3. putat Ba. bosā. d. lib. 1. & cap. 38. num. 2.

Dicta hæc sufficiant de Ordinibus, apud Latinos Minoribus etiam. De iis velle disputare curiosius, esset inutile. Cum, ut supra adnotatum, eorum à quolibet occurrente & non initiato. occupentur officia & ministeria, adeo ut vix administrantur ab initiatis.

TITULUS XII

De Psalmistis.

SUMMARIA.

1. Psalmista quis.	4. Proprium.
2. Ejus officium.	5. Quomodo ordinetur.
3. Quotuplex.	6. Minor est Clerico.

Psalmi-